

ARXIU

2006, Any Internacional dels deserts i la desertificació

Una amenaça silenciosa

Tot i que amb menys atenció mediàtica que el canvi climàtic, l'increment de la superfície dels deserts és un dels grans problemes que afronta la humanitat. Les seves repercussions comprometen seriosament els mitjans de subsistència de 1.000 milions de persones.

» Les Nacions Unides van decidir declarar el 2006 Any Internacional dels Deserts i la Desertificació el 2004, quan es complia el primer decenni de la Convenció per a la lluita contra la Desertificació i la Sequera, un document signat per més de 100 països que no ha produït els resultats esperats. Actualment 135 milions de persones corren el risc d'haver d'abandonar les seves terres arreu del món. I s'ha estimat que, indirectament, un total de 1.000 milions podrien veure's afectades per la pèrdua de fertilitat de les terres de conreu en els propers anys. En termes de superfície l'amenaça pesa sobre un terç del planeta. Donades les magnituds, és ben clar que som davant d'un problema ambiental que afecta la seguretat alimentària i que pot derivar en grans migracions, conflictes bèl·lics,

i impedir la sortida del cercle viciós de la pobresa a bona part de la humanitat.

Desertització o desertificació?

Ambdues paraules són correctes, però no són sinònims. Els experts han atorgat un significat precís a cadascuna. Desertització és el procés natural pel qual terres fèrtils perden progressivament la seva capacitat productiva. Això succeeix normalment a les zones que voregen els grans deserts —principalment àrides i semiàrides— i està en funció de l'evolució del clima amb elements determinants com són la sequera, el vent i altres agents erosius. Ara bé quan al procés natural s'hi sumen elements propis de l'activitat humana, aleshores es parla de desertificació.

Entre les accions humanes que provoquen desertificació es troben

totes aquelles que redueixen la capa vegetal en diferent grau. Per exemple, l'excés de pastures, tècniques de conreu inadequades —com l'ús d'aigües salines en el reg— la tala d'arbres i els incendis provocats, les activitats mineres o la compactació del sòl pel treball de maquinària pesada.

L'opinió pública és molt conscient de la relació entre emissions de gasos d'efecte hivernacle i canvi climàtic o, també, de la importància de preservar les espècies però, en general, ho és molt menys, de la desertificació. L'any internacional té com a objectiu elevar el coneixement sobre la qüestió a tota la societat i instar els governs que prenguin decisions amb el mateix grau de determinació que han adoptat en altres temes.

Per aquest motiu, al llarg del 2006, és prevista la publicació d'informes amb les últimes dades i la celebració d'actes de tota mena, amb un afany divulgatiu sense precedents.

Arreu del món. Per citar-ne només alguns, al mes de març es faran grans exposicions fotogràfiques sobre els deserts a França i Alemanya i, en el decurs de la Setmana de la Sostenibilitat, tindrà lloc a Washington una sessió especial sobre l'ús de la terres de conreu. Aquest mateix mes, Baviera acollirà una gran exposició internacional amb el desert com a tema. Durant l'abril i el maig hi haurà simposis sobre fam, desertificació i pobresa, dones i desertificació i ecoturisme en el desert a indrets tan diversos com Ginebra, o Beijing. Al juny, Tunísia acollirà una conferència de la UNESCO sobre el futur de les terres àrides.

La segona part de l'any veurà una trobada política al màxim nivell la inauguració d'un institut internacional per a l'estudi del fenomen a Algèria i un simposi internacional sobre desertificació i migracions a Almeria. Una seu, aquesta darrera, que ha estat triada perquè el Sud d'Espanya és una zona que corre el perill de convertir-se en desert. ¶

La nova senyalització vertical de carreteres arriba a l'àrea metropolitana de Barcelona

No només disseny

►► Durant els propers mesos i fins a l'estiu, els conductors que circulin per l'àrea metropolitana de Barcelona s'adonaran de la progressiva implantació de la nova senyalització viària que promou el Departament de Política Territorial i Obres públiques. Després que part de les comarques gironines, les de Ponent i el Camp de Tarragona hagin rebut els nous indicadors, ara la substitució se centra en la part més sensible del territori donada la gran densitat de carreteres i el volum de trànsit.

En total és previst instal·lar uns 4.000 senyals nous amb la renovació de plafons a 300 cruïlles del Barcelonès, el Baix Llobregat, el Vallès Oriental, el Vallès Occidental, el Maresme, el Garraf i l'Alt Penedès. En una primera fase s'actuarà a les vies de més intensitat i, en una fase

posterior, s'intervindrà a la resta de la xarxa.

Els criteris bàsics d'aquesta renovació són la llegibilitat –amb plafons situats a més altura, la mida de les lletres s'adapta a la velocitat de la via– i la continuïtat –un cop senyalitzat un indret el seu nom continuarà apareixent a les cruïlles successives. Aquest sistema s'ha inspirat en d'altres que funcionen a Europa des de fa anys, però s'ha adaptat a la realitat del país. Segons el Departament permetrà guanyar en seguretat viària i en la qualitat de la conducció, però no cal menystenir els efectes ambientals de la iniciativa. Encara ningú ha quantificat les hores i hores de conducció inútil –amb els costos en emissions corresponents– provocades per les deficiències de la senyalització en el nostre país. ¶

La Comissió Europea impulsa una estratègia per a l'ús sostenible de recursos a 25 anys vista

Més valor, menys impacte

►► La idea fonamental és reduir els impactes ambientals associats a l'ús de recursos per a la producció, sense frenar el creixement econòmic. L'àmbit de desplegament de l'estratègia s'estendrà per sectors econòmics específics dels estats membres de la Unió però també es pretén incidir més enllà de les fronteres europees. El seu lema és "Més valor, menys impacte, millors alternatives". Aquesta estratègia ja estava incorporada en el 6è Programa d'Acció Ambiental per al període 2002-2012, però ara la Comissió ha decidit activar-la amb la consciència que en aquest terreny Europa no estava fent tot el que calia.

Un dels elements clau de l'estratègia és la presa de mesures en les diferents fases del cicle de vida del productes, de manera que els impactes ambientals no puguin traspasar-

se d'una fase a l'altra, com succeeix en l'actualitat. Per exemple, un bon ecodisseny permet reduir els impactes durant l'ús del producte i pot facilitar-ne la reutilització i el reciclatge. La reducció de residus és un dels grans objectius.

Les mesures concretes de l'estratègia es desenvoluparan en els propers 25 anys i inclouen un centre de recopilació de dades europeu; la constitució d'un panell internacional d'experts per fer-ne el seguiment i l'estímul de polítiques a cada país membre. Per mitigar l'efecte "llarg termini" la Comissió ha anunciat que el 2008 tindrà a punt uns indicadors que permetran avaluar-ne els progressos. Algunes organitzacions ecologistes han estat crítiques amb la presentació d'aquesta estratègia tot i que li han reconegut aspectes positius. El debat acaba de començar. ¶

